

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 0.73 «Менеджмент»
(шифр та найменування спеціальності)

на тему: **«Удосконалення системи управління витратами на підприємстві»**
(назва теми)

Виконавець:
студентка IV курсу ФЕУП

Переуда А.Ю.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

К.Е.Н., ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Піскун А.В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Ефективна фінансово-господарська діяльність сучасних підприємств базується на досягненні та підтримці високої конкурентоспроможності як самих суб'єктів господарювання, так і їх продукції, яка, в свою чергу, базується на досягненні максимального задоволення споживачів від процесу споживання відповідної продукції виробництва цього підприємства.

Саме висока конкурентоспроможність є запорукою прибуткової роботи суб'єкта підприємницької діяльності. З іншого боку, підприємство не може бути конкурентоспроможним і прибутковим без належного управління власними витратами, яке базується на виборі та застосуванні в фінансово-господарській діяльності відповідних методів управління цією складовою економіки суб'єкта.

Вибір найкращого методу управління витратами є важливою умовою успішної діяльності компаній, що дає змогу досягти оптимального рівня витрат виробництва, внаслідок чого підвищується конкурентоздатність продукції та стає реальним досягнення довгострокового економічного зростання.

Критичне вивчення ряду наукових джерел показує ключову роль методів управління витратами в побудові загальної системи управління на підприємстві. Управління витратами є засобом досягнення високого економічного результату.

Метою дослідження є узагальнення теоретичних і практичних засад системи управління витратами на підприємстві з ціллю знаходження шляхів її удосконалення.

Завдання дослідження:

- проаналізувати сутність витрат підприємства як економічної категорії;
- розглянути існуючі класифікації витрат;
- дослідити методи управління витратами, виявити їх переваги та недоліки;
- здійснити аналіз економічних показників діяльності АТ «Холодмаш»;
- охарактеризувати особливості формування витрат на підприємстві;
- оцінити вплив структури витрат на фінансові показники діяльності;
- провести дослідження системи управління витратами АТ «Холодмаш»;
- розробити заходи щодо вдосконалення системи управління витратами на підприємстві.

Об'єктом дослідження є процес управління витратами в АТ «Холодмаш».

Предметом дослідження виступає сукупність теоретичних та практичних питань управління витратами АТ «Холодмаш».

Методи дослідження. Для вирішення поставлених у роботі завдань були використані наступні методи дослідження: методи теоретичного узагальнення та порівняння, метод системного аналізу, методи абстрагування, синтезу, індукції та дедукції, методи побудови таблиць, схем і графіків, статистичні методи дослідження, в тому числі методи аналізу динаміки, середніх і відносних величин; методи сучасних комп'ютерних технологій обробки даних.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження виступили: навчальна література, фундаментальні публікації вітчизняних і

закордонних вчених з питань управління витратами, національні та іноземні монографії, статті в періодичних збірниках наукових праць. Також використана фінансова звітність та документи первинного, аналітичного та синтетичного обліку підприємства. Дослідження проводилось на основі матеріалів АТ «Холодмаш».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, двох розділів, висновків і списку використаних джерел (39 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 67 сторінок. Основний зміст викладено на 61 сторінці. Робота містить 21 таблицю, 12 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні аспекти управління витратами на підприємстві»* розглянуто сутність та поняття соціально-економічної категорії витрат підприємства, досліджено основні класифікації витрат і методи їх формування, охарактеризовані методи та інструменти управління витратами господарюючого суб'єкта.

У другому розділі *«Методичні та практичні аспекти управління витратами АТ «Холодмаш»* проведений економічний аналіз діяльності підприємства, досліджені показники рентабельності, платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості та майнового стану; вивчені особливості формування витрат на підприємстві; досліджено вплив структури витрат господарюючого суб'єкта на фінансові показники його діяльності; охарактеризована сучасна система управління витратами АТ «Холодмаш». Запропоновано заходи щодо вдосконалення системи управління витратами підприємства.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. У ході своєї діяльності підприємство несе певні витрати, необхідні для виробництва та реалізації продукції, робіт і послуг. Для будь-якого господарюючого суб'єкта якість рішень, що приймаються щодо управління витратами, є гарантією його ефективної роботи. Витрати підприємства є комплексним поняттям, і вони залежать від впливу великого числа різних факторів. У роботі систематизовано комплекс визначень цього поняття, виявлені його основні риси.

2. Витрати підприємства відрізняються один від одного не тільки за своїм складом, але і за значенням у виготовленні продукції, виконанні робіт, наданні послуг, а загальновиробничі витрати пов'язані лише з його обслуговуванням і управлінням. Крім того, одну частину витрат прямо включають до собівартості конкретних видів готових виробів, а іншу частину (в зв'язку з виробництвом кількох видів продукції) – побічно. Ці та інші особливості викликають необхідність класифікувати витрати на виробництво за певними ознаками для правильної організації виробничого обліку та обчислення собівартості продукції (робіт, послуг).

3. Управління витратами підприємства – це складний, багатоаспектний та динамічний процес, що включає в себе управлінські дії, метою яких є досягнення високого економічного результату його функціонування. Існує багато як традиційних, так і сучасних методів управління витратами, які спрямовані на їх

оптимізацію. Застосування того чи іншого методу є доцільним в різних ситуаціях та на різних підприємствах. Для правильного вибору методу оптимізації витрат необхідно враховувати велику кількість як зовнішніх, так і внутрішніх факторів.

4. В якості об'єкта аналізу було обрано підприємство АТ «Холодмаш», яке спеціалізується на виробництві холодильного обладнання. Проведений аналіз структури активів і пасивів підприємства свідчить, що в структурі активів балансу переважають необоротні активи. В структурі пасивів велику долю займає негативний власний капітал, який свідчить, що компанія працює зі збитками, а все її майно формується виключно за рахунок позикового капіталу.

Незважаючи на поступове зростання доходу від реалізації, інших операційних і фінансових доходів, протягом останніх десяти років підприємство отримувало збитки, і тільки в 2018 р. – прибуток.

Розраховані коефіцієнти рентабельності показали низьку ефективність діяльності аналізованого підприємства протягом 2016-2017 рр. Існують й певні проблеми з ліквідністю, платоспроможністю та фінансовою стійкістю.

5. У 2018 р. порівняно із 2016 р. операційні витрати підприємства виросли більш ніж в 4 рази, причому коефіцієнт Гатєва показав суттєві зміни в їх структурі – зменшення частки всіх елементів окрім інших операційних витрат. Середня офіційна заробітна плата працівників є меншою, ніж середня в Україні по всім галузям економіки та нижчою, ніж в промисловості. При цьому, частка витрат на оплату праці в загальних операційних витратах знижується. Підприємству характерні занадто високі адміністративні витрати.

6. У порівнянні із 2016 р. постійні витрати підприємства зросли майже в 5 разів, а постійні витрати – лише на 19,8 %. Більш того, протягом усього розглянутого періоду, показник змінних витрат перевищує виручку від реалізації продукції: в 2016 р. – в 4,0 рази, в 2017 р. – в 6,8 разів, в 2018 р. – в 2,2 рази. Розрахунки маржинального доходу, точки беззбитковості та запасу фінансової міцності свідчать, що за поточними цінами реалізації продукції підприємства, обсягами постійних та змінних витрат, АТ «Холодмаш» не може вийти на точку беззбитковості, яка б забезпечила нульовий прибуток.

7. Аналіз системи управління витратами на господарюючому суб'єкті виявив наступні основні недоліки: не виявляються місця появи витрат, постійні та змінні витрати не розподіляються за центрами відповідальності, не визначаються причини відхилення фактичних витрат від запланованих, відсутня розробка заходів щодо забезпечення економії, підвищення рентабельності виробництва та конкурентоспроможності продукції, що випускається, не проводяться розрахунки та планування загальної суми витрат за всіма напрямками діяльності.

8. У ході проведення порівняльної характеристики методів управління витратами, було виявлено, що на даному етапі функціонування АТ «Холодмаш» оптимальним методом буде виступати кост-кіллінг, який не потребує ускладнення системи обліку та додаткового навчання персоналу. Більш того, з огляду на нерациональність витрат підприємства, саме цей інструмент управління витратами може бути в змозі підвищити ефективність діяльності підприємства. Витратами, які варто скоротити, виступають інші операційні витрати та адміністративні витрати.

АНОТАЦІЯ

Переуда А. Ю. «Удосконалення системи управління витратами на підприємстві»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 0.73 «Менеджмент».

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

У роботі розглядається актуальна проблема управління витратами підприємства: визначено сутність та поняття соціально-економічної категорії витрат, досліджено основні класифікації витрат і методи їх формування, охарактеризовані методи та інструменти управління витратами господарюючого суб'єкта.

В якості об'єкту дослідження обрано підприємство АТ «Холодмаш». Проведений аналіз динаміки та структури його активів і пасивів, фінансових результатів; розраховані та вивчені показники рентабельності, ліквідності, фінансової стійкості, майнового стану, ефективності використання основних засобів.

Досліджені особливості формування витрат підприємства: визначені тенденції зміни складових операційних витрат, розглянута динаміка собівартості продукції, адміністративних витрат і витрат на збут. Зміни в структурі операційних витрат оцінені за допомогою коефіцієнта Гатєва. Розраховані показники маржинального доходу, точки беззбитковості, запасу фінансової міцності.

Побудовано цикл управління витратами АТ «Холодмаш»; здійснено аналіз системи управління витратами: виявлені основні недоліки цієї системи.

Розроблено комплекс заходів щодо зниження витрат обраного підприємства. В якості основного методу управління запропонований метод кост-кіллінг, спрямований, перш за все, на зниження обсягу адміністративних витрат.

Ключові слова: витрати, управління витратами, види витрат, система управління витратами, кост-кіллінг, постійні витрати, змінні витрати.

Pereuda A. Yu. «Improvement of the cost management system at the enterprise»

Qualifying work for obtaining a bachelor's degree in specialty 0.73 «Management»

Odessa National Economic University - Odessa, 2020.

The paper considers the current problem of cost management of the enterprise: it defines the essence and concept of socio-economic category of costs, explores the basic classifications of costs and methods of their formation, describes the methods and tools of cost management of the business entity.

JSC «Kholodmash» is chosen as the object of research. The analysis of the dynamics and structure of its assets and liabilities, financial results is conducted; indicators of profitability, liquidity, financial stability, property status, efficiency of use of fixed assets are studied.

Features of formation of expenses of the enterprise are investigated: tendencies of change of components of operating expenses are defined, dynamics of prime cost of production, administrative expenses and selling expenses is considered. Changes in the structure of operating costs are estimated with the use of the Gatev coefficient. Indicators of marginal revenue, break-even point, stock of financial strength are calculated.

The cycle of cost management of JSC «Kholodmash» is constructed; the analysis of the cost management system is carried out: the main shortcomings of this system are revealed.

A set of measures to reduce the costs of the selected company has been developed. As the main method of management, the method of cost-killing is proposed, aimed primarily at reducing administrative costs.

Keywords: costs, cost management, types of costs, cost management system, cost-killing, fixed costs, variable costs.